

вършвахъ малко или злѣ; и безъ да давамъ голѣма важность на просташкитѣ укори, които иматъ обичай да казватъ за нея, хиляди софизми, пълни съсъ неточность, не бѣхъ по-малко ослабили върванъето ми въ нея. Отдавна още тия съмнѣния не падахъ веке върху съществуванъето на Бога, и често повтаряхъ, че ако съществува Богъ, нуждното слѣдствие на добрината му е единъ другъ животъ за човѣкътъ който е прѣтеглилъ въ тоя животъ толкова неправди. Отъ това за насъ има една всемогъща причина да се надѣваме за доброто, което ни обрича тоя втори животъ; отъ това сме длъжни да имаме любовь къмъ Бога и къмъ ближниятъ, да гледаме съкоги да ся облагородяваме чрѣзъ великодушни жъртви. Отдавна си казвахъ сичко това, а още и: «Християнството не е ли една вѣчна наклонность къмъ благородни чувства?» И чюдяхъ се че същността му като блѣщи толкова чисто, толкова философски, толкова неуборимо, дойде обаче една епоха дѣто философията смѣи да каже: «Отъ сега нататкъ ще бѣдъ на твоето мѣсто». А какъ? Като учишь порокътъ ли? Нѣ, нѣ добродѣтелята. Прочее, любовьта къмъ Бога и къмъ ближниятъ; а тъкмо това учи Християнството.

Макаръ и да усѣцахъ сичкото това отъ нѣколко години насамъ, нѣ отбѣгнувахъ да направѣ заключение; рекохъ си: бѣди послѣдователенъ! бѣди Християнинъ! не се съблазнявай веке отъ нѣкои злоупотрѣбления! Не се противи веке върху нѣкои мжчни точки отъ християнското ученье, защото съществената точка, и най-явната отъ сичкитѣ, е тая: Обичай Бога и ближниятъ.

Рѣшихъ се въ тъмницата си да дойдъ най-послѣ на това заключение, и достигнхъ до него. По-